
Komunikacijo lahko nedvoumno in nesporno prepoznamo kot temelj pedagoškega procesa. Naj bo to govor, pogovor, oblikovanje pisnih sporočil ali obdelava tekstov (slikovnega gradiva, raznih materialov itd.), vedno se srečujemo z jezikovno rabo, z interpretacijo (to je z definiranjem in vrednotenjem) vednosti, idej, občutkov, vrednot, fizičnega sveta okoli nas itd. *Jezikovna raba je tako temeljna za vse klasične segmente pedagoške prakse: razlago, pojasnjevanje, spraševanje, odgovarjanje, ocenjevanje, kritično presojo, izmenjavo mnenj itd. Preučevanje (kakovosti) komunikacije v šoli predstavlja zato enega od možnih in, glede na dosedanjo zapostavljenost, aktualnih ter nujnih vidikov obravnave izobraževalnega procesa v šolah.*

Za namene te monografije bomo izpostavili dva vidika obravnave jezikovne rabe: pojmovanje sleherne jezikovne rabe kot diskurz in opredelitev funkcije/vloge jezikovne rabe v aktivnem, to je konstruktivističnem smislu. Na tej osnovi bomo oblikovali temeljno predpostavko o naravi in značilnostih jezikovne rabe. Služila nam bo kot teoretična osnova obravnave pedagoške prakse, in sicer kot osnova za razumevanje pedagoške prakse kot posebne oblike komuniciranja, kot pedagoški diskurz (1.). Pojmovanje pedagoškega diskurza bomo v nadaljevanju dopolnili s tradicionalnim pojmovanjem retorike (2.), modernimi teorijami vpljudnosti (3.1.) in argumentacijo (4.).

Termin *diskurz* se lahko v najožjem smislu (pogovorno, tudi v vsakdanji komunikaciji, četudi je takšna raba v vsakdanjem govoru redka in